



Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

26. března 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Sbližování právních předpisů — Autorské právo a práva s ním související — Směrnice 2001/29/ES — Informační společnost — Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících — Článek 3 odst. 2 — Přímý přenos sportovního utkání na internetové stránce“

Ve věci C-279/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Högsta domstolen (Švédsko) ze dne 15. května 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 22. května 2013, v řízení

C More Entertainment AB

proti

Linusi Sandbergovi,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení K. Jürimäe, předsedkyně senátu, J. Malenovský (zpravodaj) a A. Prechal, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za C More Entertainment AB P. Brattem a S. Feinsilberem, advokater,

— za L. Sandberga L. Häggströmem, advokat,

— za finskou vládu S. Hartikainenem, jako zmocněncem,

— za Evropskou komisi J. Enegrenem a J. Samnadda, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: švédština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, s. 10).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi C More Entertainment AB (dále jen „C More Entertainment“) a L. Sandbergem týkajícího se toho, že posledně uvedený vložil na internetovou stránku hypertextové odkazy, díky kterým mohli mít uživatelé internetu přístup k přímému přenosu zápasů ledního hokeje na jiné internetové stránce, aniž museli zaplatit peněžitou částku požadovanou provozovatelem této jiné stránky.

Právní rámec

Směrnice 2001/29

- 3 Body 1, 7, 20, 23 a 25 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádí:

„(1) Smlouva [o ES] stanoví vytvoření vnitřního trhu a zavedení systému zabráňujícího narušování hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Harmonizace právních předpisů členských států týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících přispívá k dosažení těchto cílů.

[...]

(7) Právní rámec Společenství na ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících musí být proto rovněž v nezbytné míře přizpůsoben a doplněn [přizpůsoben a doplněn v míře nezbytné] pro hladké fungování vnitřního trhu. Za tímto účelem je třeba přizpůsobit ty vnitrostátní právní předpisy týkající se autorského práva a práv s ním souvisejících, které se v jednotlivých členských státech výrazně liší nebo které jsou příčinou [právní] nejistoty bránící hladkému fungování vnitřního trhu a náležitému rozvoji informační společnosti v Evropě, a je třeba vyloučit, aby členské státy neslučitelným způsobem reagovaly na technologický rozvoj, přičemž není třeba odstranit rozdíly, které fungování vnitřního trhu neovlivňují nepříznivě, nebo jim bránit.

[...]

(20) Tato směrnice je založena na zásadách a pravidlech již stanovených ve směrnici platných v současné době v této oblasti, zejména ve [směrnici Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 346, s. 61), ve znění směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 (Úř. věst. L 290, s. 9, dále jen „směrnice 92/100“)], přičemž tato směrnice uvedené zásady a pravidla rozvíjí a dává je do souvislosti s informační společností. Není-li v této směrnici stanoveno jinak, neměla by být touto směrnicí dotčena ustanovení výše uvedených směrnic.

[...]

(23) Tato směrnice by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Tímto právem by se v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Toto právo by mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos [jakýkoli přenos nebo další přenos] díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Toto právo by nemělo zahrnovat žádné jiné úkony.

[...]

(25) Právní nejistota týkající se povahy a úrovně ochrany úkonů spojených s přenosem děl chráněných autorským právem a předmětů ochrany chráněných právy s ním souvisejícími, prováděným na požádání prostřednictvím sítě, by měla být vyřešena zavedením harmonizované ochrany na úrovni Společenství. Je třeba vysvětlit, že všichni nositelé práv uznaní [přiznaných] touto směrnicí by měli mít výlučné právo na zpřístupňování děl chráněných autorským právem nebo jakýchkoliv jiných předmětů ochrany prostřednictvím interaktivního přenosu na požádání veřejnosti. Takové interaktivní přenosy na požádání se vyznačují tím, že veřejnost má k takovým přenosům přístup z místa a v době, které si zvolí.“

4 Článek 1 směrnice 2001/29, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 2 uvádí:

„S výjimkou případů uvedených v článku 11 nejsou touto směrnicí dotčeny a nijak ovlivněny stávající předpisy Společenství, týkající se:

[...]

b) práva na pronájem, práva na půjčování a určitých práv v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem;

[...]“

5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“, uvádí:

„1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

2. Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

[...]

d) pro vysílací organizace v případě záznamů jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.“

Směrnice 2006/115/ES

6 Směrnice 92/100, která byla v platnosti v okamžiku přijetí směrnice 2001/29, byla zrušena a nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, s. 28). Směrnice 2006/115 kodifikuje směrnici 92/100 a v obdobném znění přebírá její ustanovení.

7 Bod 16 odůvodnění směrnice 2006/115 uvádí:

„Členské státy by měly mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení této směrnice, pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti.“

- 8 Článek 8 této směrnice, nadepsaný „Vysílání a sdělování veřejnosti“, v odstavci 3 uvádí:
- „Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.“
- 9 Článek 12 směrnice 2006/115, nadepsaný „Vztah mezi autorským právem a právy souvisejícími“, uvádí:
- „Ochranou práv souvisejících s autorským právem podle této směrnice není dotčena ochrana autorských práv [autorského práva].“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 C More Entertainment je placený televizní kanál, který na své internetové stránce mimo jiné vysílá v přímém přenosu zápasy ledního hokeje za poplatek.
- 11 Na podzim roku 2007 vysílal C More Entertainment na uvedené internetové stránce několik zápasů ledního hokeje, ke kterým mohli mít zájemci přístup po zaplacení 89 švédských korun (SEK) (přibližně 9,70 eura) za zápas.
- 12 Linus Sandberg vytvořil na své internetové stránce odkazy umožňující obejít platební systém, který C More Entertainment zavedl. Přes tyto odkazy mohli mít uživatelé internetu bezplatný přístup k přímým přenosům dvou hokejových zápasů, které C More Entertainment vysílal ve dnech 20. října a 1. listopadu 2007.
- 13 C More Entertainment před prvním z těchto zápasů L. Sandberga telefonicky požádal, aby odstranil odkazy, které umístil na svoji internetovou stránku, avšak bezúspěšně. C More Entertainment po tomto zápase L. Sandberga písemně upozornil, že vložení těchto odkazů považuje za zásah do svých práv.
- 14 Během přenosu druhého zápasu přijal C More Entertainment technické opatření, které znemožnilo jakýkoli přístup k tomuto přenosu prostřednictvím odkazů vytvořených L. Sandbergem.
- 15 Linus Sandberg byl před Hudiksvalls tingsrätt (soud prvního stupně v Hudiksvall) stíhán pro porušení zákona (1960:729) o autorském právu k literárním a uměleckým dílům [lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk]. Dne 10. listopadu 2010 byl dotyčný uznán vinným z porušení autorského práva, jehož byl C More Entertainment podle daného soudu nositelem, a bylo mu uloženo zaplacení pokut a náhrady škody této společnosti.
- 16 Linus Sandberg i C More Entertainment podali proti tomuto rozsudku odvolání k Hovrätten för Nedre Norrland (odvolací soud pro jižní Norrland).
- 17 V rozhodnutí ze dne 20. června 2011 měl odvolací soud za to, že žádná část práce komentátorů, kameramanů a režisérů vysílání zápasů ledního hokeje, ať již posuzována samostatně nebo jako celek s ostatními částmi, nedosahuje originality, kterou zákon (1960:729) o autorském právu k literárním a uměleckým dílům požaduje k tomu, aby byla chráněna autorským právem. Daný soud měl dále za to, že pokud jde o přenosy dotčené v původním řízení, není C More Entertainment nositelem autorského práva, ale práv s ním souvisejících, která byla porušena. Uvedený soud proto L. Sandbergovi uložil vyšší pokuty než v prvním stupni, avšak mírně snížil náhradu škody přiznanou C More Entertainment.

- 18 C More Entertainment podal proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k Högsta domstolen (Nejvyšší soud) a navrhl, aby bylo uznáno, že je nositelem autorského práva, a aby byla zvýšena částka náhrady škody, kterou mu má L. Sandberg zaplatit.
- 19 Högsta domstolen měl za to, že ze znění směrnice 2001/29 ani z judikatury Soudního dvora nevyplývá, že umístění hypertextového odkazu na internetovou stránku představuje sdělování veřejnosti. Daný soud mimoto uvedl, že dotyčné vnitrostátní právní předpisy stanoví širší práva související s autorským právem než čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29, neboť na rozdíl od tohoto ustanovení není ochrana přiznaná švédským právem omezena na zpřístupnění „na požádání“. Za těchto podmínek se Högsta domstolen rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru pět předběžných otázek.
- 20 V dopise ze dne 26. března 2014 kancelář Soudního dvora zaslala Högsta domstolen kopii rozsudku Svensson a další (C-466/12, EU:C:2014:76), v němž se Soudní dvůr zabýval několika otázkami týkajícími se toho, zda lze umístění hypertextového odkazu na internetovou stránku kvalifikovat jako sdělování veřejnosti, a vyzvala daný soud, aby jí oznámil, zda si s ohledem na vydání uvedeného rozsudku přejí setrvat na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 21 Rozhodnutím ze dne 20. října 2014 se Högsta domstolen rozhodl vzít zpět první čtyři položené předběžné otázky a ponechat pouze pátou otázku, která zní následovně:

„Mohou členské státy přiznat nositel[ům] práv širší výlučné právo a stanovit, že sdělování veřejnosti zahrnuje více úkonů, než uvádí čl. 3 odst. 2 směrnice [2001/29]?“

K předběžné otázce

- 22 Ze spisu vyplývá, že spor v původním řízení se týká skutečnosti, že na internetové stránce byly uvedeny odkazy, které uživatelům internetu umožňují, aby měli na stránce vysílací organizace přístup k přímým přenosům zápasů ledního hokeje, aniž by museli zaplatit peněžitou částku, kterou tato organizace za přístup požaduje. Za těchto podmínek je třeba otázku položenou předkládajícím soudem chápat tak, že se v podstatě týká toho, zda čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která výlučné právo vysílacích organizací uvedených v tomto čl. 3 odst. 2 písm. d) rozšiřuje na úkony sdělování veřejnosti, které by mohly představovat takové přímé přenosy sportovních utkání na internetu, jako jsou přímé přenosy dotčené v původním řízení.
- 23 Na úvod je třeba poznamenat, že podle čl. 3 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 musí členské státy vysílacím organizacím přiznat výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění záznamů jejich vysílání veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti k nim má přístup z místa a v době, které si zvolí.
- 24 Zprvce ze znění čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 a zejména z výrazu „jakékoliv sdělení [...] veřejnosti [...] včetně zpřístupnění [...] veřejnosti“ vyplývá, že pojem „zpřístupnění veřejnosti“, který je použit také v čl. 3 odst. 2 této směrnice, je součástí širšího pojmu „sdělení veřejnosti“.
- 25 Zadruhé z čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice vyplývá, že aby byl úkon kvalifikován jako „úkon zpřístupnění veřejnosti“ ve smyslu tohoto článku, musí současně splňovat obě podmínky uvedené v tomto ustanovení, tedy umožnit dotyčné veřejnosti přístup k dotčenému chráněnému dílu z místa i v době, které si každý jednotlivec zvolí.
- 26 Jak totiž vyplývá z důvodové zprávy k návrhu Komise ze dne 10. prosince 1997 [COM(97) 628], jenž vedl k přijetí směrnice 2001/29, kterážto zpráva je potvrzena bodem 25 odůvodnění této směrnice, pojem „zpřístupnění veřejnosti“ ve smyslu článku 3 této směrnice se týká „interaktivních přenosů na požádání veřejnosti“, které se vyznačují právě tím, že veřejnost má k takovým přenosům přístup z místa a v době, které si zvolí (v tomto smyslu viz rozsudek SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, bod 59).

- 27 Tak tomu však není v případě takových přímých přenosů vysílaných na internetu, jako jsou přímé přenosy dotčené v původním řízení.
- 28 Předkládající soud se nicméně táže, zda čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29 musí být chápán tak, že brání tomu, aby členské státy přiznaly vysílacím organizacím, které jsou uvedeny v tomto čl. 3 odst. 2 písm. d), výlučné právo rovněž ve vztahu k úkonům, které by stejně jako úkony dotčené v původním řízení mohly být kvalifikovány jako „úkony sdělování veřejnosti“, avšak nepředstavují úkony zpřístupnění záznamu jejich vysílání veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto vysíláním přístup z místa a v době, které si zvolí.
- 29 Jak v tomto ohledu vyplývá z bodu 7 odůvodnění směrnice 2001/29, cíl sledovaný touto směrnicí spočívá v harmonizaci autorského práva a práv s ním souvisejících pouze v míře nezbytné pro hladké fungování vnitřního trhu. Z tohoto bodu odůvodnění totiž vyplývá, že cílem uvedené směrnice není odstranit rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, které fungování vnitřního trhu neovlivňují nepříznivě, nebo jim bránit. Jak vyplývá rovněž z názvu téže směrnice, unijní zákonodárce provedl pouze částečnou harmonizaci autorského práva a práv s ním souvisejících.
- 30 Z bodů 23 a 25 odůvodnění této směrnice přitom vyplývá, že unijní zákonodárce chtěl pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti a odstranit právní nejistotu týkající se povahy a úrovně ochrany úkonů spojených s přenosem prováděným na požádání, jakož i zavést harmonizovanou ochranu na úrovni Evropské unie pro tento typ úkonu.
- 31 Článek 3 odst. 2 směrnice 2001/29 ani žádné jiné její ustanovení naproti tomu neuvádí, že unijní zákonodárce usiloval o harmonizaci, a v důsledku toho o zabránění případným rozdílům mezi vnitrostátními právními předpisy, pokud jde o povahu a rozsah ochrany, kterou by členské státy mohly přiznat nositelům práv uvedeným v tomto čl. 3 odst. 2 písm. d), nebo o odstranění těchto rozdílů, a to ve vztahu k určitým úkonům, na které se stejně jako na úkony dotčené v původním řízení výslovně nevztahuje posledně uvedené ustanovení.
- 32 Podle bodu 20 odůvodnění směrnice 2001/29 je mimoto tato směrnice založena na zásadách a pravidlech již stanovených v platných směrniciích v oblasti duševního vlastnictví, například ve směrnici 92/100 (viz rozsudek Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 187).
- 33 Z bodu 16 odůvodnění směrnice 2006/115, která nahradila směrnicí 92/100, totiž vyplývá, že členské státy musí mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení směrnice 2006/115, pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti.
- 34 Článek 8 uvedené směrnice, nadepsaný „Vysílání a sdělování veřejnosti“, přitom v odstavci 3 zejména uvádí, že pro vysílací organizace musí členské státy stanovit výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.
- 35 Je tedy třeba konstatovat, že pokud jde o vysílání a sdělování pořadů vysílacích organizací veřejnosti, směrnice 2006/115 přiznává členským státům možnost stanovit širší ochranu, než vyžaduje čl. 8 odst. 3 této směrnice. Taková možnost znamená, že členské státy mohou vysílacím organizacím přiznat výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění jejich vysílání veřejnosti za podmínek, které se liší od podmínek stanovených v tomto čl. 8 odst. 3, zejména vysílání, ke kterým může mít každý jednotlivec ze strany veřejnosti přístup z místa, které si zvolí, přičemž jak stanoví článek 12 směrnice 2006/115, takovým právem nesmí být nijak dotčena ochrana autorského práva.

- 36 Z toho plyne, že čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29 musí být vykládán tak, že jím není dotčena uvedená možnost členských států, která je jim přiznána v čl. 8 odst. 3 směrnice 2006/115 ve spojení s bodem 16 jejího odůvodnění, a to přiznat vysílacím organizacím výlučné právo udělit svolení nebo zakázat sdělování jejich vysílání veřejnosti pod podmínkou, že takovou ochranou není dotčena ochrana autorského práva.
- 37 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět, že čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která výlučné právo vysílacích organizací uvedených v tomto čl. 3 odst. 2 písm. d) rozšiřuje na úkony sdělování veřejnosti, které by mohly představovat takové přímé přenosy sportovních utkání na internetu, jako jsou přímé přenosy dotčené v původním řízení, pod podmínkou, že takovým rozšířením není dotčena ochrana autorského práva.

K nákladům řízení

- 38 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Článek 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která výlučné právo vysílacích organizací uvedených v tomto čl. 3 odst. 2 písm. d) rozšiřuje na úkony sdělování veřejnosti, které by mohly představovat takové přímé přenosy sportovních utkání na internetu, jako jsou přímé přenosy dotčené v původním řízení, pod podmínkou, že takovým rozšířením není dotčena ochrana autorského práva.

Podpisy.